S. M. G. KANYA MAHAVIDYALAYA
LIBRARY
★ SANGLI ★

B.A. – IIIrd Year

SEM – V & VI

Previous Year

Question Papers

"MARATHI"

Academic Year:

(2019-20)

Please Note: This set has been prepared based on the papers received to us from the Examination Cell. It may have missing papers on non-availability of the same. This set does not have papers of the March/April for which exam was objective type

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SB - 23

Total No. of Pages : 2

Seat No.	✓

SUK-62534

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2019

मराठी (Marathi) (Special) (Paper - VIII)

भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा

Sub. Code : 65372

Day and Date : Thursday, 17 - 10 - 2019 — Total Marks : 40

Time : 03.00 p.m. to 05.00 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. **[5]**

अ) 'हावभावातून भाषा निर्माण झाली' हे मत कोणी मांडले?

(डॉ. राये / डॉ. गायगर / ऑटो जेस्परसन)

ब) 'अनुकरण' सिद्धांताची थट्टा कोणी केली?

(ऑटो जेस्परसन / मॅक्समुल्लर / जी. रेव्हेज्)

क) भाषेची सात वैशिष्टये कोणत्या अभ्यासकाने सांगितली?

(लेनर्ड ब्लूमफील्ड / सी. एफ. हॉकेट / रोमान याकोबसन)

ड) वेर्वेट जातीच्या माकडांच्या मूलध्वनींची संख्या किती असते?

(23 / 36 / 09)

इ) शब्दाची लघुरूपे माणसाच्या कोणत्या प्रवृत्तीतून होतात?

(अनुकरण / आळस / आघात)

प्र.2) भाषेच्या उत्पत्तीविषयीचे विविध सिद्धांत सोदाहरण स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

संप्रेषण म्हणजे काय ते सांगून मानवी व मानवेतर संप्रेषण व्यवहाराचे स्वरूप विशद करा.

P.T.O.

प्र.3) थोडक्यात उत्तर लिहा. (तीन पैकी एक) **[10]**

अ) ध्वनिपरिवर्तन कोणकोणत्या कारणांनी घडते ते लिहा.

ब) भाषेची कार्ये स्पष्ट करा.

क) ध्वनिपरिवर्तनाचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.4) थोडक्यात उत्तर लिहा. (तीन पैकी एक) **[10]**

अ) अनुस्वार व विसर्ग या विषयी माहिती द्या.

ब) व्यंजन म्हणजे काय ते सांगून त्याचे प्रकार विशद करा.

क) स्वर म्हणजे काय ते सांगून मराठीतील स्वरांची संख्या स्पष्ट करा.

⌘ ⌘ ⌘

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SUK-62534

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

23
10]
10]

SB - 5

Total No. of Pages : 2

Seat No.

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2019
मराठी (MARATHI) (Special Paper - VII)
काव्यशास्त्र
Sub. Code : 65371

SUK-78205

Day and Date : Wednesday, 16 - 10 - 2019 Total Marks : 40

Time : 03.00 p.m. to 05.00 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. [5]

i) 'काव्यस्य आत्मा ध्वनि:' हा विचार कोणी सांगितला?

(मम्मट / रुद्रट / आनंदवर्धन)

ii) प्रयोजन हे नेहमी कसे असते?

(हेतूपूर्वक / अहेतूपूर्वक / ऐच्छिक)

iii) रीतीला सध्या कोणत्या नावाने संबोधले जाते?

(आशय / शैली / प्रयोजन)

iv) 'प्रतिभा ही पूर्वजन्मीच्या वासनागुणांवर अवलंबून असते' असे मत कोणाचे आहे?

(दण्डी / मम्मट / राजशेखर)

v) काव्यातील दोष टाळण्यासाठी काय उपयोगी ठरते?

(स्मरण / स्वास्थ्य / अभ्यास)

प्र.2) मम्मटाची काव्यप्रयोजने सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

प्रतिभा म्हणजे काय सांगून प्रतिभेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी एक) [10]

अ) अलंकार व वक्रोक्ती या काव्यलक्षणांचा परामर्श घ्या.

ब) औचित्य व रस या काव्यलक्षणांचे स्वरुप स्पष्ट करा.

क) पाश्चात्यांनी सांगितलेल्या पलायनवाद व जिज्ञासापूर्ती या काव्यप्रयोजनांचे स्वरुप स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन अलंकारांच्या व्याख्या सांगून उदाहरणे द्या. [10]

अ) उपमा

ब) रूपक

क) दृष्टांत

ड) अनुप्रास

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SUK-78205

- 5
[10]
[10]

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SB - 64

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2019
मराठी (Marathi) (Special) (Paper - X)
मराठी भाषा : उपयोजन आणि सर्जन
Sub. Code : 65374

Day and Date : Wednesday, 23 - 10 - 2019 Total Marks : 40

Time : 03.00 p.m. to 05.00 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. [5]

अ) भाषा आणि जीवन हे दोन घटक कसे मानले जातात.

(सौंदर्यपूर्ण/अविभाज्य/लालित्यपूर्ण)

ब) साहित्याची भाषा कशाप्रकारची असते?

(सर्जनशील/कोरडी/काटेकोर)

क) आकाशवाणीवरील प्रत्येक कार्यक्रमाची सुरूवात कशाने होते?

(उद्‌घोषणेने/निवेदनाने/जाहिरातीने)

ड) नाटक ही कोणती कला आहे?

(नाट्यरूप/गोष्टीरूप/प्रयोगरूप)

इ) व्यक्तिमत्त्व विकासात महत्त्व कशाला असते?

(मनोरंजन/बौध्दिक विकास/पोशाख)

प्र.2) साहित्यातील भाषेचे उपयोजन कसे केले जाते ते स्पष्ट करा? [15]

किंवा

व्यक्तिमत्त्व विकासाच्या विविध अंगांचा परामर्श घ्या.

SUK-57074

P.T.O.

प्र.3) चित्रपटातील समीक्षेचे घटक स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

नाट्यसमीक्षा लिहिताना कोणती काळजी घ्यावयास हवी?

प्र.4) निवडणूकीमध्ये मतदान जनजागृतीची जाहिरात आकाशवाणीसाठी तयार करा. **[10]**

किंवा

ग्रंथमहोत्सवाचे निवेदन रेडिओजॉकीसाठी तयार करा.

♣ ♣ ♣

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SUK-57074

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SB - 43

Total No. of Pages : 1

Seat No.	

B.A. (Part -III) (Semester - V) Examination, October - 2019
मराठी (Marathi) (Special) (Paper - IX)
मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते संत बहिणाबाई)
Sub. Code : 65373

SUK-29862

Day and Date : Friday, 18 - 10 - 2019 **Total Marks : 40**

Time : 03.00 p.m. to 05.00 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. **[5]**

अ) मराठीतील आद्यगद्यग्रंथ कोणता आहे.
(ज्ञानेश्वरी / विवेकसिंधु / मूर्तिप्रकाश)

ब) कोणत्या ग्रंथास महानुभावांचा वेद म्हटले जाते?
(लीळाचरित्र / सूत्रपाठ / दृष्टांतपाठ)

क) 'कांदा मुळा भाजी' अवघी विठाबाई माझी हा अभंग कोणाचा आहे?
(गोरा कुंभार / तुकाराम / सावता माळी)

ड) संत तुकारामाचा जन्म कोठे झाला?
(देहू / आळंदी / पैठण)

इ) भारुडाची रचना कोणत्या संत कवीने केली?
(नामदेव / तुकाराम / एकनाथ)

प्र.2) साती ग्रंथाचा परीचय करून द्या? **[15]**

किंवा

संत एकनाथांच्या वाङ्मयीन कामगिरीचा आढावा घ्या?

प्र.3) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिह. (तीन पैकी एक) **[10]**

अ) ज्ञानेश्वरांचे वाङमयीन कार्य विशद करा?

ब) संत गोरा कुंभार व संत चोखामेळा यांच्या अभंगाचे स्वरूप स्पष्ट करा?

क) 'तुका झालासे कळस' या उक्तीची सार्थक्तता पटवा?

प्र.4) टीपा लिहा. (तीन पैकी एक) **[10]**

अ) संत जनाबाई

ब) लीळाचरित्र

क) संत नामदेव

SUK-29862

❍❍❍

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SB - 83

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2019
मराठी (Paper - XI)
वाङ्मयप्रवाहांचे अध्ययन (ग्रामीण साहित्य)
Sub. Code : 65375

Day and Date : Thursday, 31 - 10 - 2019 Total Marks : 40

Time : 03.00 p.m. to 05.00 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. [5]

i) कल्लाप्पा कोणकेरी यांनी कोणत्या चित्रपटाची पटकथा लिहिली.

अ) उफराळ ब) वेबनाळ

क) बेबनाव ड) जोगवा

ii) दिपूशेठला कोणत्या जंगलात लपवून ठेवले जाते.

अ) मठगाव ब) आजरा

क) उपटेनबेट्टगिरी ड) चांदोली

iii) आडव्याप्पाच्या बायकोचे नाव काय होते.

अ) शांताक्का ब) तायव्वा

क) हौसाक्का ड) गिरिजा

iv) दिपूशेठ हा कशाचा व्यापारी आहे?

अ) कपड्यांचा ब) भाज्यांचा

क) भांड्यांचा ड) फळांचा

v) जिवबा दानवडेचा मुलगा कोण आहे?

अ) तहसिलदार ब) पी एस् आय

क) शिक्षक ड) एस.टी.आय

SUK-47036 SUK-47036 SUK-47036 SUK-47036 SUK-47036 SUK-47036

P.T.O.

प्र.2) ब–बळीचा या कादंबरीतील शेतकऱ्याच्या जीवन वास्तवाचे चित्रण स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

ब–बळीचा या कादंबरीचे भाषाविशेष स्पष्ट करा.

प्र.3) ब–बळीचा या कादंबरीचे विशेष स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

कल्लाप्पा कोणकेरीची व्यक्तिरेखा तुमच्या शब्दात लिहा.

प्र.4) ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

ग्रामीण साहित्याची वैशिष्ट्ये सांगा.

⊖⊖⊖

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SUK-47036

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SB - 101

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, November - 2019
MARATHI
काव्यशास्त्र (Special) (Paper - XII)
Sub. Code : 65671

SUK-53214

Day and Date : Friday, 01 - 11 - 2019 Total Marks : 40

Time : 3.00 p.m. to 5.00 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. [5]

अ) 'माझ्या दारावरून हत्ती गेला' हे उदाहरण कोणत्या शब्द शक्तीचे आहे?

ब) भरतमुनींनी किती स्थायीभाव सांगितले आहेत?

क) कॅथॅर्सिस म्हणजे काय?

ड) दोन मनाची उपपत्ती कोणी मांडली आहे?

इ) डॉ. के. ना. वाटवे यांच्या काव्यशास्त्रावरील ग्रंथाचे नाव काय?

प्र.2) रस म्हणजे काय? ते सांगून रसाच्या कसोट्या स्पष्ट करा. [15]

किंवा

शब्दाच्या विविध शक्ती सांगून व्यंजनेचे साहित्यातील महत्त्व विशद करा.

P.T.O.

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी एक) [10]

अ) क्रीडानंदाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

ब) शांतरसाचे स्वरूप थोडक्यात विशद करा.

क) दोन मनांची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.4) खालील पैकी कोणत्याही दोन छंद वा वृत्तांची लक्षणे सांगून उदाहरण द्या. [10]

अ) ओवी

ब) मुक्तछंद

क) वसंततिलका

ड) आर्या

❄❄❄❄

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SUK-53214

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SB - 121

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, November - 2019

MARATHI (Special) (Paper - XIII)

भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा

Sub. Code : 65672

SUK-80439

Day and Date : Saturday, 02 - 11 - 2019 Total Marks : 40

Time : 3.00 p.m. to 5.00 p.m.

सूचना : 1) **सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.**

2) **उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.**

प्र.1) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **[5]**

अ) शब्दाच्या शक्ति कोणत्या आहेत?

ब) अर्थपरिवर्तन म्हणजे काय?

क) बुद्धाचे तत्त्वज्ञान कोणत्या भाषेत आहे?

ड) अंतर्वर्तुळ बहिर्वर्तुळ सिद्धांत कोणी मांडला?

इ) मराठी भाषा कोणत्या भाषाकुलात येते?

प्र.2) अर्थपरिवर्तन म्हणजे काय ते सांगून अर्थपरिवर्तनाची कारणे सोदाहरण स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

मराठी भाषेचा उगमकाळ शोधण्यासाठी ग्रंथांतर्गत पुरावे कसे उपयोगी पडतात?

प्र.3) कोणत्याही एका प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तर लिहा. **[10]**

अ) शब्दाचा अर्थ म्हणजे काय ते सांगून अर्थाचे स्वरुप स्पष्ट करा.

ब) वररुची आणि हेमचंद्र यांचे भाषाविषयक कार्य स्पष्ट करा.

क) अंतर्वर्तुळ बहिर्वर्तुळ सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.4) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा. **[10]**

अ) नाम म्हणजे काय ते सांगून नामाचे उपप्रकार स्पष्ट करा.

ब) सर्वनाम म्हणजे काय ते सांगून सर्वनामाचे प्रकार विशद करा.

क) शब्दयोगी अव्ययाची व्याख्या स्पष्ट करून त्यांचे प्रकार विशद करा.

⌘⌘⌘

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SUK-80439

S.M.G. LIBRARY SANGLI
KANYA MAHAVIDYALAYA

Seat No.	

SB - 206

Total No. of Pages : 2

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, November - 2019
MARATHI (Special) (Paper - XIV)
मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (समर्थ संप्रदाय ते आज्ञापत्र)
Sub. Code: 65673

Day and Date : Monday, 04 - 11 - 2019

Time : 3.00 p.m. to 5.00 p.m.

Total Marks : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **[5]**

अ) 'करूणाष्टके' ही रचना कोणाची आहे?

ब) 'फंदी अनंत कवनाचा सागर' असे कोणी म्हटले आहे?

क) 'आर्याभारत' ही रचना कोणाची आहे?

ड) पंडिती काव्य व शाहिरी काव्य या दोन परंपरांना जोडणारा दुवा कोणास म्हटले जाते?

इ) 'सभासदाची बखर' ची रचना कोणी केली?

प्र.2) पंडिती काव्याची वैशिष्ट्ये सांगून वामन पंडिताच्या काव्याचा आढावा घ्या? **[15]**

किंवा

बखर म्हणजे काय? ते सांगून शिवकालीन बखरीचा आढावा घ्या.

P.T.O.

प्र.3) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी एक) **[10]**

अ) शाहिर राम जोशी यांच्या काव्याचे विशेष सांगा.

ब) समर्थ रामदासांचे वाङमयीन कार्य विशद करा.

क) मुस्लिम धर्मियांच्या मराठी काव्याचा परीचय करून द्या.

प्र.4) टीपा लिहा. (तीन पैकी एक) **[10]**

अ) आज्ञापत्र

ब) होनाजी बाळा

क) ख्रिस्ती धर्मियांचे मराठी काव्य

❄❄❄❄

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SUK-46999

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SB - 227

Total No. of Pages : 1

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, November - 2019

मराठी (Special)

मराठी भाषा : उपयोजन आणि सर्जन (Paper - XV)

Sub. Code : 65674

Day and Date : Wednesday, 06 - 11 - 2019 **Total Marks : 40**

Time : 3.00 p.m. to 5.00 p.m.

सूचना : 1) **सर्व प्रश्न आवश्यक.**

2) **उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.**

प्र.1) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. [5]

अ) नाद, लय, प्रतिमा असणारी रचना कोणती?

ब) जाहिरात यशस्वी करणारा घटक कोणता?

क) संशोधन आणि संपादनातून कोणती गोष्ट घडते?

ड) कार्यालयातून पाठवलेल्या पत्रांची नोंद कोणत्या वहीत करतात?

इ) उत्पादित मालाच्या विक्रीसाठी कोणते माध्यम वापरतात?

प्र.2) वाङ्मयीन व्यक्तिमत्वासाठी आवश्यक बाबी कोणत्या? सविस्तर लिहा. [15]

किंवा

संहिता संपादनाच्या कामाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

प्र.3) प्रशासकीय कामकाजात संगणक महत्वाचा आहे, स्पष्ट करा. [10]

किंवा

शैक्षणिक पत्रव्यवहार याविषयी थोडक्यात लिहा.

प्र.4) राष्ट्रीय पातळीवर चमकलेल्या कबड्डीपटूची मुलाखत दूरदर्शनसाठी लिहा. [10]

किंवा

बाजारात नवीन आलेल्या पंख्याची दूरदर्शनसाठी जाहिरात तयार करा.

◆ ◆ ◆

SUK-92035

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

Seat No.	

SB - 245

Total No. of Pages : 2

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, November - 2019
MARATHI
वाङ्मय प्रवाहाचे अध्ययन (दलित साहित्य) (Special) (Paper - XVI)
Sub. Code: 65675

Day and Date : Thursday, 07 - 11 - 2019 Total Marks : 40

Time : 3.00 p.m. to 5.00 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **[5]**

अ) रेणुशी लग्न करून तिला देवदासी प्रथेपासून कोणी वाचविले?

ब) बलिप्रतिपदेच्या दिवशी रात्री बारा वाजता कोणाचा बळी दिला जातो?

क) पोतराजचे जिने कोणाच्या वाट्याला आले होते?

ड) 'सुंभ आणि पीळ' या कादंबरीला कोणता राज्य पुरस्कार मिळाला आहे?

इ) बेडर हनुमंताची पत्नी सुब्बाला कोणी पळवून नेले होते?

प्र.2) 'सुंभ आणि पीळ' मधील 'आप्पाराव पाटील' यांची व्यक्तिरेखा स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

'सुंभ आणि पीळ' या कादंबरीतील श्रद्धा व अंधश्रद्धा स्पष्ट करा.

P.T.O.

SUK-56178

प्र.3) 'सुंभ आणि पीळ' मधून आलेले देवदेवस्कीचे चित्रण स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

'सुंभ आणि पीळ' मधून आलेली 'मांगुबाची कथा' हा प्रसंग रेखाटा.

प्र.4) दलित साहित्य म्हणजे काय ते सांगून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

दलित साहित्यातून प्रकट होणारी दलित जाणीव स्पष्ट करा.

❄❄❄❄

S.M.G. LIBRARY SANGLI KANYA MAHAVIDYALAYA

SUK-56178